

K?sa Ataksi Derecelendirme ?lçe?i (KADÖ) (Türkçe versiyonu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *K?sa Ataksi Derecelendirme ?lçe?i (KADÖ) (Türkçe versiyonu)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24720>

Özet

K?sa Ataksi Derecelendirme Ölçe?i (KADÖ), orijinal adıyla Brief Ataxia Rating Scale (BARS), ataksi semptomlar?nın ?iddetini ve fonksiyonel etkisini h?zli? ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? bir klinik araçtır. Bu giri?, Elif Acar Arslan ve arkadaşlar? tarafından 2019 y?l?nda yay?mlanan ölçe?in Türkçe adaptasyonunu (Uyarlama) ele almaktadır. KADÖ'nün Türkçe versiyonu, Türk popülasyonunda ataksi ile ya?ayan bireylerin nörolojik durumunu standardize edilmi? bir biçimde ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmayı amaçlamaktadır. Ölçek, klinik ara?t?rmalarda ve rehabilitasyon takibinde kritik öneme sahiptir.

Bu uyarlama çal??ması, uluslararası kabul görmü? bir nörolojik de?erlendirme arac?nın Türkiye'deki klinisyenler ve ara?t?rmacılar tarafından kullan?lmasına olanak sa?lamıştır. Ölçek, k?sa yap?s? sayesinde zaman k?s?tlamas? olan klinik ortamlarda dahi kolaylıkla uygulanabilme avantajına sahiptir.

Anahtar Kelimeler

KADÖ, K?sa Ataksi Derecelendirme Ölçe?i, BARS, Ataksi, Nörolojik De?erlendirme, Türkçe Adaptasyon, Rehabilitasyon, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Elif Acar Arslan, Arzu Erden, Beril Dilber, Gülnur Esenülkü, Sevim ?ahin, Tülay Kama?ak, P?nar Özkan Kart, Erhan Arslan, Murat Topba?, Ali Cansu

Amaç

K?sa Ataksi Derecelendirme Ölçe?i (KADÖ) (Türkçe versiyonu), ataksi hastalar?nda semptomlar?nın ?iddetini ve geli?imini h?zli?, objektif ve nicel bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Orijinal ölçe?in k?saltılm?? bir versiyonu olarak, uzun de?erlendirme araçlar?nın gerektirdi?i zaman? minimize ederken, klinik aç?dan anlamlı bilgi sa?lamayı hedefler.

Ölçe?in temel amac?, uyarlama süreci tamamlanarak, Türk kültürüne ve diline uygun, güvenilir bir ölçüm arac? sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki nörolojik ara?t?rmalar ve hasta takibi süreçleri standardize edilmi? bir ölçümle desteklenebilmektedir. Ölçek, özellikle tedavi yan?t?nın izlenmesi ve hastal???n ilerlemesinin takip edilmesi aç?s?ndan klinisyenlere önemli bir rehberlik sunar.

Yap?

KADÖ, serebellar veya duyuşsal nedenli ataksi durumlar?nın temel bile?enlerini ölçen bir yapıdır.

temel alır. Ölçek, hastanın koordinasyon, denge ve yürüme gibi motor becerilerindeki bozukluk düzeyini değerlendirir. Orijinal ölçekte olduğu gibi, KADÖ'nün de motor performansın çeşitli yönlerini kapsayan 5 ana maddeden oluştuğu belirtilmiştir.

Ölçek, psikometrik açıdan, ataksi semptomlarının ciddiyetini tek bir toplam puan üzerinden ifade etmeye olanak tanıyan tek boyutlu bir yapıyı korumayı amaçlamıştır. Bu yapı, hem klinik uygulamada kolaylık sağlar hem de araştırmalarda sonuçların net bir şekilde yorumlanmasına yardımcı olur.

Geçerlik

KADÖ'nün Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, Elif Acar Arslan ve arkadaşları tarafından 2019 yılında yayımlanan adaptasyon makalesinde detaylandırılmıştır. Adaptasyon süreci, dilsel ve kültürel geçerliliğin sağlanmasıyla başta, yapı geçerliliği ve ölçüt bağımlı geçerliliğin incelenmesini içermektedir. Adaptasyon çalışmasında kullanılan metodoloji, KADÖ'nün diğer kabul görmüş ataksi ölçekleri ile korelasyonunun güçlü olduğunu göstermesi olmalıdır, bu da ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü kanıtlar niteliktedir.

Geçerlik çalışmaları, ölçeğin ataksi şiddetindeki değişiklikleri doğru bir şekilde ayırt edebilme yeteneğini desteklemektedir. Ölçeğin klinik popülasyonlarda kullanılmaya uygunluğu, bu geçerlik analizleri ile bilimsel olarak temellendirilmiştir.

Güvenirlilik

Türkçe KADÖ'nün güvenirlilik analizleri, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını ve iç tutarlılığını göstermek amacıyla yapılmıştır. Bir uyarlama çalışmasında beklenen iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) değerleri, KADÖ maddelerinin aynı yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü ortaya koyar. Yüksek güvenirlilik katsayıları, ölçeğin rastgele hatalardan arındırılmış olduğunu ve tutarlı sonuçlar ürettiğini gösterir.

Ek olarak, güvenirlilik çalışmaları kapsamında test-tekrar test güvenilirliği veya uygulayıcılar arası güvenirlilik (inter-rater reliability) incelenmiş olabilir. Bu analizler, KADÖ'nün farklı zamanlarda veya farklı klinisyenler tarafından uygulandığında da benzer sonuçlar verdiğini kanıtlayarak, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılmasına zemin hazırlar.

Faktör Analizi

Kısa Ataksi Derecelendirme Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonu sırasında, orijinal ölçeğin 5 maddelik yapısının Türk popülasyonunda da geçerli olup olmadığını doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek bir temel faktör, yani genel ataksi şiddeti

etraf?nda topland???n? göstermeyi amaçlam???r.

Faktör analizinin sonuçlar?, Türkçe KADÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü ve orijinal ölçe?in teorik çerçevesine uygunlu?unu teyit etmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in 5 maddesinin psikometrik olarak sa?lam bir temelde ataksi de?erlendirmesine katkıda bulundu?unu kan?tlar.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Brief Ataxia Rating Scale - BARS'n Türkçe versiyonu)

Format: Klinik gözleme dayal? derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal (?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Ataksi tan?s? alm?? hastalar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Adaptasyon çal??mas?n?n detaylar?na göre belirlenir).

Popülasyon Detaylar?: Ataksi etiyolojisi (örne?in, serebellar dejenerasyonlar, inme, MSS hastal?klar?) ne olursa olsun, ataksi semptomu gösteren bireyler.

Test Metodolojisi: Klinisyen veya e?itimli bir de?erlendirici taraf?ndan hastan?n motor fonksiyonlar? gözlemlenerek ve standart test manevralar? uygulanarak puanlama yap?lr. Ölçek 5 ana maddeden olu?ur ve her bir madde belirli bir derecelendirme sistemine göre puanlan?r.

Anahtar Kelimeler

Nörodejenerasyon, Serebellar Sendrom, Motor Koordinasyon, BARS, KADÖ, Klinik De?erlendirme, Rehabilitasyon Sonuçlar?, Psikometrik Test

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif Acar Arslan

Affiliation E-posta Adresleri: elifacararslan@gmail.com

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Yay?n referans?nda belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Yay?n referans?nda belirtilmemi?tir (Genellikle ilgili üniversite veya hastane adresi).

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: Türkçe adaptasyon çalışması yayın yılı **2019**'dur.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya geniş çaplı uygulaması için orijinal ölçek geliştirenlerden ve Türkçe adaptasyon yazarlarından izin alınması gerekebilir. Kullanım ücreti bilgisi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ek Bilgi: Orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: kisa-ataksi-derecelendirme-olcegi-kado-turkce-versiyonu-toad.pdf

Kaynaklar

Acar Arslan, E., Erden, A., Dilber, B., Esenülkü, G., Şahin, S., Kamaçak, T., Kart, P. Ö., Arslan, E., Topbaşı, M. & Cansu, A. (2019). Turkish version of Brief Ataxia Rating Scale. **Disability and Rehabilitation**. DOI: 10.1080/09638288.2019.1701101.

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: toad.halileksi.net

Kısa Ataksi Derecelendirme Ölçeği (KADÖ) (Türkçe versiyonu) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

5 ana madde.